

EKONOMİNİN ÜCRETSİZ AĞIR İŞÇİLERİ: EV HANIMLARI

DOÇ.DR.SEDAT BOSTAN (Sağlık Yönetimi Bölümü)– KÖŞE YAZISI

Düşünelim ki sabahtan akşama kadar yedi gün yirmi dört saat çalışıyorsunuz. Hiç tatiliniz yok. Haftalığınız yok, ay sonunda maaşınız da yok. Yaptığınız işler rutin, genellikle yalnız çalışıyorsunuz. Çoğu zaman da yaptıklarınız takdir edilmiyor ve “ne yapıyordun” diye de suçlanıyorsunuz. Böyle bir meslekte çalışmak ister misiniz?

Ev hanımlığı... Biz meslek dedik ama onu meslekten sayanda yok. TDK sözlüğü onları “dışarıda işi olmayanlar” olarak tanımlamış. Dışarıda işi yok doğru, peki içerde, yani evde de işi yok mu? Evdeki temizlik hizmetlerini, beslenme hizmetlerini, çamaşır ve ütü hizmetlerini –görevleri olmamasına rağmen- kim yapıyor?

Matematiğimiz nasıl? Biraz hesap yapalım mı? Dört kişilik bir aile üzerinden bu hizmetlerin piyasadaki asgari ücretlerini kabaca hesaplayalım... Bu dört kişilik aile sabah ve akşam yemeklerini evde yesin, yani günde iki öğün, ayda 240 öğün eder ve ortalama kişi başı öğün 10 TL olsun, toplam 2400 lira... Günlük temizliğe, temizlik şirketinden bir kişi alalım ve ortalama 80 TL verelim, çarpı 30=2400 TL... Haftada kişi başı 8 parça çamaşır, parça başı 4 TL’den ütüsü ile birlikte temizletelim, dört hafta üzerinden yaklaşık 500 TL eder. Toplam aylık en az 5000 TL’lik bir hizmet tutarı ortaya çıkar. Bu hizmetin 1500-2000 TL’sini malzeme, makine amortismanları ve enerji giderleri sayalım. Ev hanımları bu üç kalemde asgari piyasa ücretleri üzerinden en az ayda 3000 TL’lik üretim yapmaktadır. Türkiye’de TÜİK verilerine göre 11 milyon ev hanımı bulunmaktadır. İsterseniz aylık ev hanımı başı 3000 TL’lik üretimi, önce 11 milyon ile, sonrada 12 ay ile çarpalım, sonuç 396,000,000,000 TL. Okuyabildiniz mi?

Ev hanımlarının işi bunlar ile de bitmiyor. Bu görevler bir anlamda maddi görevler, daha görünür ve ölçülebilir. Bunların dışında annelik, eşlik, evlatlık, gelinlik gibi manevi ve çok sorumluluk gerektiren görevler de var. Bunların ise piyasa değerleri yok. Sosyal kültürel, manevi ve ailevi değerleri var. Ev hanımlığını ağır işçilik değil mi?

Bu kadar ağır yük altında olan ev hanımlarımız, çoğu kez ailelerine daha çok katkı yapabilmek için 40-50 yaşında, 3-4 çocuklu ve yaşlısı veya hastası da olsa, geçici işçi uygulamalarına da başvurarak vasıfsız geçici işlerde çalışmaktadırlar. Bu kez hem evde, hem de dışarıda çalışır hale gelmekte ve yükleri daha da katlanmaktadır.

Hâlbuki ev hanımlarımız ailelerimizin sıcacık ana kucağı, insanımızın asgari ücretle geçinmesinin sihirli eli, çocuklara sevgi ve şefkat, büyüklere saygı ve merhametin kaynağı olarak toplumsal harcımız ve aile birliğimizin geleceğidir. Öncelikle ev hanımlığını bir meslek olarak tanımlamalıyız, ISCO’da olmasa bile... Gerçekten üretim yapan aile ve ülke ekonomisine katkısı olan gerçek bir meslek... Çalışanları ise gerçek işçiler, gizli işsizler değil...

Çalışanların maaşlarına eş ve çocuk yardımı eklenmektedir. Asgari ücrette de asgari geçim indirimi uygulanmaktadır. Fakat bu miktarlar ev hanımlarının derdine deva değildir.

Eşi çalışsın çalışmasın, kamu görevlisi olsun olmasın, en düşük memurun aylık kazancının altında kazanca sahip her ailedeki ev hanımına, ev hanımlığı maaşı bağlanmalıdır. Bu sosyal yardım da olabilir.

Ayrıca aile yardımları ve ev hanımlığı maaşını doğrudan hak sahiplerine ödemek gerekir. Aksi durumda çoğu kez ev hanımlarının bundan haberi bile olmamaktadır. Ev hanımının çocuğu, eşi, aile büyüklere, sakat, hasta veya yaşlı ise onları sürekli bakmaları durumunda bu ücretler artırılmalıdır. Bu adlar altında ödenen sosyal yardımlar gözden geçirilerek ev hanımlığı maaşına kaynak sağlanabilir. Ev hanımlarını bu kadar işleri arasında, ailenin gelir ihtiyacı karşılamaya

yardım etmek zorunda bırakmamalıyız... Bu maksatla ev hanımlarını geçici ve vasıfsız dış işlere yönlendiren uygulamalardan vazgeçmeliyiz... Onlara hiç mesul olmadıkları yükleri yüklemeyelim... Onlar aileyi bir arada tutsunlar, çocuklarımız şefkatle büyüsünler, büyüklerimiz hürmetle yaşlansınlar...

Evimizde her daim sıcak çorbamız ve sevgimiz bulunsun... Not: Lütfen, bu yazıyı eşiniz ev hanımı ise ona da okuyunuz.

(Kaynak: Günebakış Gazetesi)

<http://www.gunebakis.com.tr/ekonominin-ucretsiz-agir-iscileri-ev-hanimlari-makale,7126.html>)

Doç Dr. Sedat BOSTAN

Gümüşhane Üniversitesi

Sağlık Bilimleri Fakültesi

Sağlık Yönetimi Bölümü

*****

Gumushane University

Faculty of Health Sciences

Healthcare Management Department

sbostan29@gmail.com